

Załącznik do Uchwały Nr LVI/585/2014

Rady Gminy Szemud z dnia 17 czerwca 2014 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GŁAZICA

GŁAZICA 2014 r.

Spis treści

1. Wstęp

2. Ogólna charakterystyka miejscowości

3. Analiza zasobów miejscowości

a) środowisko przyrodnicze

b) środowisko kulturowe

c) dziedzictwo historyczne

d) gospodarka

e) obiekty i tereny

f) instytucje oraz organizacje społeczne

g) sąsiedzi i przyjezdni

h) telefonizacja

i) wodociągi i kanalizacja

j) gazyfikacja

k) drogi i komunikacja

4. Analiza SWOT

5. Wizja rozwoju miejscowości Głazica

6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości

7. Odniesienie do dokumentów strategicznych Gminy Szemud

1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Stanowi on niezbędny załącznik do wniosków o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej (m. in.: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2007-2013) inwestycji wpływających na rozwój wsi i wspierających społeczności lokalne.

Plan Odnowy Miejscowości Głazica zawiera charakterystykę wsi i jej zasobów, diagnozę aktualnej sytuacji, analizę SWOT, wizję rozwoju, cele oraz konieczne do wykonania zadania inwestycyjne. Dokument powstał przy udziale mieszkańców wsi, a jego zapisy zaakceptowane zostały na Zebraniu Wiejskim.

Zapisy Planu Odnowy Miejscowości Głazica są spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

2. Ogólna charakterystyka miejscowości

Wieś Głazica położona jest w Gminie Szemud w powiecie wejherowskim. Według stanu na dzień 31.12.2013r. wieś zamieszkało 184 osób i w stosunku do 2003 r. liczba ludności zmniejszyła się o 5 osób. Głazica jest pod względem ilości mieszkańców jednym z najmniejszych sołectw w gminie Szemud.

Celem niniejszego opracowania jest stworzenia planu rozwoju wsi Głazica, a przedmiotem są:

- analiza zasobów sołectwa
analiza słabych i silnych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i jego mieszkańców
- wizja rozwoju wsi
- priorytety rozwojowe, cele i projekty.

3. Analiza zasobów miejscowości Głazica

Analizy zasobów przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji zebranych od mieszkańców a następnie podczas spotkań z udziałem członków Rady Sołectkiej

W analizie zasobów uwzględniono:

- środowisko przyrodnicze
- środowisko kulturowe
- dziedzictwo historyczne
- gospodarkę
- obiekty i tereny
- sąsiedzi i przyjezdni
- instytucje, ludzie i organizacje społeczne

a. Środowisko przyrodnicze

Większość obszarów sołectwa stanowią tereny rolnicze. Wieś Głazica posiada kopalnie żwiru, które eksploatowane od ponad czterdziestu lat spowodowały częściową degradację środowiska

naturalnego. Rzeźba terenu jest zróżnicowana, obok wciętych dolin występują pagórkowate wzniesienia. Są to osady młodego zlodowacenia, zwanego Bałtyckim i występują one w postaci moren czołowych (piaski i żwiry) oraz moren dennych (piaski i gliny).Cechą tego krajobrazu są liczne torfowiska, wilgotne łąki, bagna i stawy. Lasy okalają sołectwo od północy, południa i wschodu. W skupiskach leśnych wyróżnia się sosnę, świerki, buki, dęby, brzozy i inne drzewa. Zagajniki stanowią naturalne schronienie dla zwierzyny i ptactwa. Szczególnie atrakcją mogą być żurawie, które obserwować można od wczesnej wiosny do jesieni. Każdego roku do wsi przylatuje bociany, które szczególnie sobie upodobały sobie gniazdo w gospodarstwie p. Mariana Praczka. Głazicy, Na terenie leśnictwa Przetoczyno stwierdzono obecność orla bielika. W sołectwie spotkać można wiele gatunków zwierząt leśnych, w tym sarny, lisy zające itd.

b. Środowisko kulturowe

Na terenie sołectwa znajduje się obiekty o wartości zabytkowej, w tym zwłaszcza budynek szkolny zbudowany na początku XX wieku a także kuźnia, której początki sięgają lat 30- tych minionego stulecia. W Głazicy znajdują się także murowane kaplice i krzyże będące obiektem kultu religijnego

c. Dziedzictwo historyczne

Najstarsze udokumentowane ślady osadnictwa na terenie Głazicy pochodzą z wczesnej epoki żelaza. Doszło wówczas do upowszechnienia tzw. kultury wejherowsko-krotoszyńskiej, zwanej także pomorską (ok. 2000 lat temu). Jedną z jej charakterystycznych cech było groby skrzynkowe budowane z płyt kamiennych, w których chowano urny z popiołem spalonego ciała. Urny te zwane twarzowymi opatrzone były na swej szyjce wyobrażeniem twarzy. W 1995 r. w czasie prac ziemnych na żwirowni p. Stanisława Kowalewskiego natrafiono na cmentarzysko ludności kultury pomorskiej. Przybyła wówczas na miejsce grupa archeologów pozyskała 31 popielnic, z tego wyróżniła 11 popielnic twarzowych, z których większość posiadała nos i podłużne taśmowate ucha a niektóre także oczy czy usta.

Na początku XVII wieku w Głazicy istniała huta szkła, od której pochodzi niemiecka Glashute. Na terenie wsi zarejestrowano dwa stanowiska, a prowadzone badania archeologiczne pozwoliły na zebranie wielu różnorodnych fragmentów ze szkła.

W wieku XVIII Głazica należała do dóbr królewskich. Według przeprowadzonej lustracji z 1765 r. we wsi znajdowały się folwark, których zarządzał niejaki Michał Potrykus.

Oprócz wspomnianego arendarza dokument lustracyjny wymienia z imienia z imienia i nazwisko dwóch gburów czynszowników oraz jednego, który, Czyszu nie płaci, tylko szarwark odpracowuje”. Jeśli chodzi o zasiewy to najwięcej wysiewano żyta, następnie owsa i jęczmienia.

Od 1772 do 1920 r. Głazica wchodziła w skład zaboru pruskiego. Pochodzący z

XIX w. dokument zawierał informacje, iż we wsi znajdowały dwie przydrożne karczmy. Na początku XX w. Władze pruskie przy pomocy lokalnej społeczności wybudowały szkołę dla jednego nauczyciela, do której uczęszczały miejscowe dzieci. W okresie międzywojennym i po II wojnie światowej szkoła pełniła nie tylko funkcję edukacyjną, odgrywała także ważną rolę w życiu kulturalnym wsi. Po jej zlikwidowaniu 1972 r. władze oświatowe zorganizowały w budynku oddział przedszkolny dla dzieci z odvodu szkoły w Szemudzie. Na początku lat 60-tych ubiegłego wieku Głazica została zelektryfikowana a pod koniec tej dekady wykonano linię telefoniczną. Lata siedemdziesiąte to dalszy rozwój wsi. Przede wszystkim w 1975 r. wybudowano drogę asfaltową od budynku szkoły do skrzyżowania z drogą wojewódzką w kierunku Szemuda.

Ważną inwestycją był także wodociąg, do którego podłączono wówczas kilka gospodarstw. W 1985 r. oddano drogę asfaltową z Głazicy-Częstkowa, co niewątpliwie się do nasilenia ruchu kołowego biegnącego przez wieś.

d. Gospodarka

Sołectwo ma charakter typowy rolniczy. Coraz większą rolę odgrywa jednak działalność przemysłowa związana z eksploatacją żwiru oraz usługowa m.in. tartak (zakład produkcji palet), produkcja bloczków betonowych, mechanika i blacharstwo samochodowe itd.

e. Obiekty i tereny

Wieś Głazica nie posiada obiektów sportowych, rekreacyjnych, kulturowych. Funkcję ośrodka kultury w niedużym zakresie pełni sala sołecka znajdująca się w budynku byłej szkoły. Mieszkańcy swoje potrzeby oświatowe, kulturowo- rozrywkowo zaspokajają przede wszystkim w sąsiedniej wsi Szemud, gdzie m.in. znajdują się szkoły, hala widowiskowa- sportowa, biblioteka, plac zabaw itd. W ostatnim czasie można zaobserwować postępujący rozwój budownictwa jednorodzinnego, a tym samym napływ ludności z zewnątrz. Bardzo ważne dla mieszkańców sołectwa jest plac zabaw służący społeczności jako miejsce integracji. Z uwagi na fakt, iż w/w obiektu ma dla mieszkańców duże znaczenie, inwestycja ta jest traktowana jako PRIORYTET. Dla lokalnej społeczności świetlica wiejska jest miejscem o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych.

f. Instytucje oraz organizacje społeczne

Sołectwo Głazica nie jest siedzibą żadnych instytucji ani stowarzyszeń i organizacji społecznych. Część mieszkańców należy jednak do różnych organizacji działających na terenie gminy Szemud i w ten sposób realizują oni swoją społecznikowską pasję. Mieszkańcy wsi włączają się też w życie sołectwa, np. dożynki parafialne. W roku 2009 w Głazicy powstało Koło Gospodyń Wiejskich.

g. Sąsiedzi i przyjezdni

Głazica leży pomiędzy czterema wsiami, od wschodu Szemud (siedziba władz gminy) i Przetoczyno, od południa Donimierz a od zachodu Cząstkowo. Do najbliższego miasta Wejherowa- siedzibę powiatu jest ok. 15 km a do Gdynia i Gdańska- stolicy województwa pomorskiego ok. 30 km. Położenie wsi istniejąca sieć dróg sprzyja temu, iż liczna grupa ludzi odwiedza Głazicę, ale przeważającej większości to kierowcy samochodów ciężarowych jadących do kopalni żwiru oraz przejeżdżający tranzytem osoby do pracy i z pracy

Warto odnotować, iż z roku na rok zwiększa się ilość nowych budynków mieszkalnym, co świadczy o rosnącym zainteresowaniem w osiedlaniu się osób z zewnątrz.

h)telefonizacja

Większość gospodarstw domowych posiada przyłącza telefoniczne. Łącza obsługiwane są przez centralę telefoniczną znajdującą się w Szemudzie.

i) wodociągi i kanalizacja

Wieś zaopatrywana jest w wodę z gminnego wodociągu, w większości z ujęcia w Szemudzie a także z ujęcia w Częstkowie. Niestety wieś ta nie posiada kanalizacji gminnej. Mieszkańcy sołectwa Głazica korzystają z bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne, tzw. szamba, które w części są wywożone do pobliskich oczyszczalni, a w części na pola do rolniczego wykorzystania. Taki stan rzeczy wydaje się za niewłaściwy i należy w jak najszybszym okresie doprowadzić do uporządkowania gospodarki ściekowej

j) gazyfikacja

Wieś Głazica nie posiada gazociągu wysokiego ciśnienia. Przewiduje się poprowadzenie przez teren gminy gazociągu wysokiego ciśnienia Ø 500 doprowadzającego gaz do Żarnowieckiej Elektrowni Gazowej i regionu nadmorskiego województwa. Obecnie przez teren gminy przechodzi gazociąg wysokiego ciśnienia Dn. 300 relacji Włocławek- Gdynia, jednakże na terenie naszej gminy brakuje stacji redukcyjnej i sieci średniego ciśnienia.

k) drogi i komunikacja

Przez Głazicę przebiega droga powiatowa, łącząca się z drogą powiatową we wsi Szemud. Połączenie komunikacyjne nie należy do zorganizowanych i jest niewystarczające. Na dzień dzisiejszy istnieje tylko komunikacja autobusowa PKS Wejherowo, o niewystarczającej liczbie kursów.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze - walory krajobrazu - walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecz.) - walory szaty roślinnej (np. runo leśne) - cenne przyrodniczo obszary lub obiekty - świat zwierzęcy (ostoje, siedliska) - osobliwości przyrodnicze - wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy) - podłoże, warunki hydrogeologiczne - gleby, kopaliny			X X X X X X X X	X X
Środowisko kulturowe - walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe - walory zagospodarowania przestrzennego - zabytki - zespoły artystyczne	X	X X		
Dziedzictwo religijne i historyczne - miejsca, osoby i przedmioty kultu - święta, odpusty, pielgrzymki - tradycje, obrzędy, gwara - legendy, podania i fakty historyczne - ważne postacie historyczne - specyficzne nazwy	X X	X X	X X	

Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe	X			
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			X	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)			X	
- place i miejsca publicznych spotkań		X		
- miejsca sportu i rekreacji	X			
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		X		
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		X		
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X	
- ruch tranzytowy				X
- przyjezdni stali i sezonowi			X	
Instytucje				
- placówki opieki społecznej	X			
- szkoły	X			
- Dom kultury	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP	X			
- KGW.			X	
- Stowarzyszenia	X			

**Jacy jesteśmy – diagnoza aktualnej sytuacji sołectwa.
Jaka jest nasza wieś?**

1. Co je wyróżnia?	- zróżnicowane ukształtowanie terenu pagórkowatego, bogactwo ptactwa (bociany, żurawie, myszołowy, w tym sąsiedztwie orzeł bielik) i zwierzyzna leśnej;
2. Jakie pełni funkcje?	- przede wszystkim funkcje rolnicze i usługowe;
3. Kim są jego mieszkańcy?	- to w przeważającej mierze rolnicy, pracujących w swoich rodzinnych gospodarstwach, część znalazła zatrudnienie w działalności usługowej na terenie wsi lub poza;
4. Co daje utrzymanie?	- praca na roli połączona z działalnością zarobkową w usługach przemyśle;
5. Jak jest zorganizowane mieszkańcy?	- uczestniczą w zebraniach wiejskich, odbywają posiedzenie rady sołeckiej;
6. Jaki jest jego wygląd?	- zabudowa rozproszona wzdłuż ulic zwiększa się liczba punktów świetlnym, brak chodnika przy ruchliwej drodze powiatowej;
7. Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	- to przede wszystkim dożynki wiejskie (parafialne) w miesiącu maju spotkania przy krzyżach i kapliczkach; większość mieszkańców posługuje się językiem kaszubskim;
8. jak wyglądają mieszkania, obejścia?	- mieszkańcy coraz większą uwagę przywiązują do estetycznego obejścia domów, część uczestniczą w gminnych konkursie „Piękna Wieś i odnoszą sukcesy;
9. Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	- ze względu na działanie kopalni żwiru środowisko naturalne częściowo zdegradowane, duży ruch pojazdów powoduje hałas i zanieczyszczenie;
10. Jaki jest rolnictwo?	- wysoki poziom kultury rolniczej, gospodarstwa zmechanizowane zadbane;
11. Jakie są powiązania komunikacyjne?	- ma dobre połączenie komunikacyjne z sąsiednimi miejscowościami z tym Szemudem- siedzibą władz gminy, Wejherowa – siedziba powiatu i Gdańskiem
12. Co proponuje dzieciom, młodzieży i osobom starszym?	- rozwój kulturalny, sportowy, możliwość samorealizacji

4. Analiza SWOT

Podsumowanie sytuacji rozwojowej sołectwa

<p>SILNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy zachowują stare tradycje i zwyczaje regionu kaszubskiego, - Urokliwy krajobraz, bogactwo ptactwa i zwierząt leśnych, - Korzystne powiązania komunikacyjne, oraz położenie wsi w pobliżu Trójmiasta, Szwajcaria Kaszubskiej i morza.	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brak połączenia autobusowych do Wejherowa, w szczególności dla szkół ponadgimnazjalnych, - Brak chodnika i ścieżki rowerowej wzdłuż drogi powiatowej Szemud-Częstkowo, - Nieopłacalność produkcji rolnej, - Wieś nie jest skanalizowana
<p>SZANSE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Możliwość osiedlania się osób z zewnątrz, we wsi znajdują się grunty pod zabudowę jednorodziną, - Po niewielkiej modernizacji przystosowanie starej kuźni do zwiedzania przez turystów	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postępująca degradacja środowiska naturalnego wynikająca z przemysłowej eksploatacji kruszywa naturalnego (wzrost poziomu hałasu i zanieczyszczenia)

5. Wizja rozwoju miejscowości Głazica

Jakie ma być nasze sołectwo za 10 lat?

1. Co ma je wyróżniać?	sołectwo bardzo dobrze rozwinięte pod względem urbanizacyjnym z silnie rozbudowanym zapleczem usługowym i dostępnymi wszystkimi mediami, przyjazne, estetyczne i bezpieczne dla mieszkańców i turystów;
2. Jakie ma pełnić funkcje?	- sołectwo z pełną infrastrukturą, z siecią usługowo-produkcyjną, turystyczną z ukierunkowaniem na agroturystów; - łatwy dostęp do Trójmiasta, dobra jakość dróg;
3. Kim mają być jego mieszkańcy?	społeczność obywatelska odpowiedzialna za swoje sołectwo, podnosząca poziom swego wykształcenia, tolerancyjna, otwarta na ludność napływową;
4. Co ma dać utrzymanie?	- mieszkańcy mają pracę w miejscu zamieszkania poprzez zatrudnienie oraz własną działalność gospodarczą; - dochody zapewniają mieszkańcom godziwy poziom życia, zaspakajając obok potrzeb fizjologicznych, również potrzeby wyższego rzędu;
5. W jaki sposób ma być zorganizowane?	- bardzo dobrze rozwinięta sieć organizacyjna – wielkość organizacji współpracujących ze sobą i nawzajem się uzupełniających – koordynacja ze strony Rady Sołeckiej - mieszkańcy samodzielnie podejmują oddolne inicjatywy na rzecz sołectwa;
6. Jak ma wyglądać?	sołectwo o wysokim poziomie estetyki, odpowiednio wyposażona świetlica wiejska, boisko wiejskie, plac zabaw dla dzieci sprzyja integracji mieszkańców wsi
7. Jaki ma być stan otoczenia i środowiska naturalnego?	- sołectwo o korzystnym stanie środowiska naturalnego, przyciągająca uwagę turystów i inwestorów; - mieszkańcy oraz ludność napływowa i turyści są świadomi konieczności dbania o własne środowisko naturalne i otoczenie;
8. Jaki ma być dostęp do opieki lekarskiej?	w sąsiedniej wsi istnieją punkty opieki zdrowotnej, w którym dostępne są podstawowe świadczenia lekarskie oraz istnieje możliwość nabycia podstawowych leków;
9. Co będzie proponować dzieciom i młodzieży?	na terenie sołectwa powstanie kompleks rekreacyjno-sportowy, plac zabaw dla dzieci, miejsce spotkań mieszkańców, organizuje się festyny i imprezy kulturalno-sportowe, zapewniające aktywne spędzenie wolnego czasu;
10. Jak będą pielęgnowane obyczaje i tradycje?	Mieszkańcy są świadomi swych korzeni kulturowych i aktywnie wraz z ludnością napływową uczestniczą w życiu społeczno-kulturalnym;

6.Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości

1. Zagospodarowanie centrum wsi Głazica
koszt całkowity: 64 385,90 zł
źródła finansowania: środki sołeckie, środki krajowe, środki z funduszy europejskich
harmonogram realizacji zadania: 2014-2015
2. Budowa wraz z oznakowaniem ścieżki rowerowej oraz zagospodarowanie terenów atrakcyjnych turystycznie (kuźnia, archeologiczne tereny po byłej Hucie Szklą i inne)
koszt całkowity: 45 tys. zł.
źródła finansowania: środki sołeckie, środki krajowe, środki z funduszy europejskich
harmonogram realizacji zadania: 2014-2021
3. budowa chodnika wzdłuż ulicy dojazdowej do centrum wsi;
koszt całkowity: 25 tys. zł.
źródła finansowania: środki sołeckie, środki krajowe, środki z funduszy europejskich
harmonogram realizacji zadania: 2016
4. organizowanie spotkań dla mieszkańców np. „Dożynki”, „Dzień Dziecka”, Sobótki, itp.
koszt całkowity: 150 tys. zł.
źródła finansowania: środki sołeckie, środki krajowe, środki z funduszy europejskich
harmonogram realizacji zadania: 2014-2021
5. Spotkanie mieszkańców w celu kultywowania ginących tradycji kaszubskich hafty, wyplatanie koszyków, rzeźba, itp.
koszt całkowity: 10 tys. zł.
źródła finansowania: środki sołeckie, środki krajowe, środki z funduszy europejskich
harmonogram realizacji zadania: 2015-2018
6. utwardzenie dróg o nawierzchni gruntowej;
koszt całkowity: 70 tys. zł.
źródła finansowania: środki sołeckie, środki krajowe, środki z funduszy europejskich
harmonogram realizacji zadania: 2014-2018
7. zakładanie kolejnych punktów świetlnych na terenie wsi;
koszt całkowity: 35 tys. zł.
źródła finansowania: środki sołeckie, środki krajowe, środki z funduszy europejskich
harmonogram realizacji zadania: 2014-2018
8. zagospodarowanie placów na teren zieleni
koszt całkowity:
źródła finansowania: środki sołeckie, środki krajowe, środki z funduszy europejskich

harmonogram realizacji zadania: 2015

Nasze projekty służyć będą nie tylko wszystkim mieszkańcom sołectwa, ale również turystom, licznie odwiedzającym naszą miejscowość, zwłaszcza w okresie letnim. Realizacja projektu przyczyni się do zaspokojenia potrzeb kulturalno – rekreacyjnych. Ponadto realizacja zadań pozytywnie wpłynie na poprawę estetyki wsi. Wzrost liczby turystów pociągnie za sobą dalszy rozwój usług turystycznych i agroturystycznych, potwierdzając tym samym ponadlokalny charakter naszych projektów.

7. Odniesienie do dokumentów strategicznych Gminy Szemud

Plan określa kierunki rozwoju miejscowości oraz wyznacza konkretne projekty do realizacji. Plan Odnowy Miejscowości Głazica na lata 2014-2021 jest spójny z:

- **Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**
  - oś 3- Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej (Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej; Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej; odnowa i rozwój wsi)
  - oś 4 Leader- realizuje cele osi 3 dla tych projektów, które nie zakwalifikowały się do wsparcia w ramach tej osi.
- **Strategią zrównoważonego rozwoju gminy Szemud do 2015 roku-** przyjęta przez Radę Gminy Szemud Uchwałą Nr XXIII/197/00 z dnia 29.09.2000r. (Obszar “Baza materialna dla usług turystycznych”: rozwój bazy turystycznej; Obszar “Zrównoważony rozwój gminy odtwarzający zasoby naturalne”: poprawa estetyki wsi, domostw wraz z otoczeniem),
- **Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego** – przyjętą przez Sejmik Woj. Pomorskiego Uchwałą Nr 587/XXXV/05 z dnia 18.07.2005 r.:
  - priorytet rozwoju II – spójność (Cel 2.3. – ograniczenie patologii społecznych, m.in. poprzez inicjowanie i wspieranie programów profilaktycznych, Cel 2.4 – wspieranie działań służących umacnianiu różnorodności i tożsamości regionalnej, utrwalanie dziedzictwa Kaszub (...), pielęgnacja i rozwój języka kaszubskiego i lokalnych dialektów, Cel 4.2 spieranie kompleksowej odnowy wsi pomorskiej,
  - priorytet rozwoju III – dostępność (Cel 1.2. – poprawa jakości powiązań pomiędzy obszarami peryferyjnymi a obszarem metropolitalnym, Cel 2.6. - wsparcie i stopniowe przekształcanie słabych strukturalnie obszarów wiejskich, Cel 4.1. - tworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych warunków życia).